

	A	B	C	D	E	F	G	H
1		MANDAG		TIRSDAG	ONSDAG		TORSDAG	FREDAG
2	8.00-8.30	GODMORGENTID/Morgensamling						1 time 45 min MATEMATIK Jonas, Maria <i>Sanne Maj</i>
3	GRUNDSKEMA							
4	Æ1							
5								
6	1. MODUL							
7	8.30-9.45	Hold 7	Hold 6	Jonas, Maria	Hold 7	Hold 6	Jonas, Maria	
8	1time 15 min		Henrik		Anne	Joanna	<i>Joanna Res.</i>	
9			<i>Joanna</i>					
10	9.45-10.05	PAUSE						
11	2 MODUL	VALGFAG	KURSUSDANSK	NATURFAG	NATURFAG		DANSK	TYSK
12	10.05-11.20	Hold 7	Hold 6	Jakob, Anne	Jakob, Anne		Anne, Joanna	Anette, Randi
13	1 time 15 min		Joanna					<i>Jonas Res.</i>
14								
15	11.20- 11.40	SPISEPAUSE, JOBS, BØRNEMØDE.....						
16	11.40-12.15	PAUSE						
17		ENGELSK		ENGELSK		DANSK		IDRÆT
18	3. MODUL	Joanna, Jonas		Joanna, Jonas		Joanna, Anne		Jonas, Joanna
19	12.15- 13.30			<i>Anne</i>		<i>Sanne Maj</i>		
20	1 time 15 min							
21	13.30-13.45	PAUSE						
22		KULTURFAG		STUDIETID		KURSUSDANSK		
23	4. MODUL	Hold 7		Anne, Joanna, Jonas		Joanna, Anne		
24	13.45-15.00	Henrik						
25	1 time 15 min							

Kalender

Generel info

Uge:	Bemærkninger
33	Introuge
34	Opstart valgfag 5+6
35	
36	
37	Opstart praktisk-musisk valgfag i denne uge.
38	
39	
40	Projektuge
41	Fremlæggelser mandag Motionsdag fredag
42	Efterårsferie
43	MADlejr
44	Basisuge
45	Samtaler
46	
47	Friskolemarked/alternativ uge
48	
49	
50	
51	Sidste skoledag den 18/12
52	
1	Første skoledag efter jul d. 4/1
2	
3	
4	Projektuge
5	
6	
7	Vinterferie
8	
9	
10	
11	
12	

Her har vi prøvet at beskrive og forklare nogle af de rutiner, arbejdsgange og metoder, vi bruger i ældste 1 i dagligdagen. Vi prøver hele tiden at justere og tilpasse, så vi rammer eleverne og vores fælles mål bedst muligt.

Vi tilstræber at opbygge undervisningen ud fra et princip om kortere oplæg, inddragelse, bevægelse og fordybelse.

Læringsmål: Vi følger i undervisningen undervisningsministeriets forenkede fælles. I rammeplanen har vi nævnt enkelte læringsmål for de forskellige forløb, men det vil omfangsmæssigt og overbliksmæssigt ikke give mening at medtage alle her. Se ellers uvm's hjemmeside.

Lektier/hjemmearbejde: vil blive offentliggjort på lektiebogen på elevintra. Eleverne skal tjekke intra hver dag. Lærerne vil kontakte forældrene ved gentagne forsømmelser.

Elevmøde: Tirsdag afholder vi elevmøde. Elevmødet er en del af den demokratiske proces på skolen, hvor vi træner det at være en del af et fællesskab. Elevmødet vil bl.a. have fokus på det sociale klima i gruppen, elevrådet, og hvad der ellers rør sig. Vi sætter os sociale øvemål og udarbejder ældste 1'ernes eget "regelsæt". Eleverne vil på skift fungere som mødeledere og referenter.

FriFredag: går på skift mellem eleverne, hvor de skriver om ugens gang og deres oplevelse af det. Lærerne har også en del, hvor vi fortæller om vores oplevelser, planer og informerer om vigtige sager. FriFredag SKAL læses af både forældre og elever. Det er vores vigtigste kommunikationsorgan sammen med intra.

Læsebånd: Eleverne har individuelle læsekontrakter som skal udfyldes. Endvidere vil eleverne arbejde med individuelle mål indenfor læsning med udgangspunkt i læsehastighed, læseforståelse, læsestrategier, afkodning, oplæsning m.m. Læsebåndet har vi - som udgangspunkt - placeret i første modul, så det kommer til at ligge kl. 08.00-08.20 eller i umiddelbar forlængelse af morgensamling, når vi har det. For at optimere læsningen vil vi bede jer om løbende at holde øje med, om I har nok læsemateriale. Børnene skal desuden læse min. 20 minutter derhjemme (5 ud af 7 dage).

Basisuge: I Basisugen vil vi sætte fokus på basisfærdighederne og prøve at afdække den enkeltes styrker og udfordringer i de forskellige fag. Bl.a. gennem nogle individuelle prøver, der har til hensigt at følge op på den enkeltes faglige udvikling.

Projektuge: I vores projektuge har vi forskellige overordnede temaer og fagligt fokus. Det første projekt i år vil tage udgangspunkt i vores besøg på Tange elmuseum - og derfor have et naturfagligt udgangspunkt. Vi vil gerne styrke

13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	

elevernes evne til at formulere en afgrænset opgave med en problemformulering. Eleverne skal igennem ugen arbejde med rapportskrivning og udarbejdelse af et kreativt produkt. Indenfor temaet skal eleverne finde problemstillinger, som de vil undersøge og samarbejde i grupper med at videreformidle. Projektet og deres temaer skal være tværfaglige i fagene.

Studietid: I studietiden er der mulighed for, at der kan være små oplæg, hvor der tages fat på konkrete udfordringer eller praktiske foranstaltninger. Det kan f.eks være et oplæg om forestående projektskrivning, IT-værktøjer, mål eller andet. Det kan også være fagfaglige oplæg, hvor man efterfølgende kan fordybe sig. Studietiden er tænkt som en tid, hvor den enkelte kan fordybe sig, man kan være sammen i grupper, hvor man kan støtte hinanden, eller hvor man kan få lavet sit hjemmearbejde/få hjælp til hjemmearbejde, man er i tvivl om. Vi forventer, at man selv er opsøgende, men hjælper gerne til med ideer til personlig og faglig udvikling. Der kan i studietiden også være mulighed for både elever og kontaktlærere at tage en samtale om stort og småt - udvikling og udfordringer.

Dansk

Uge:	Tema:	Læringsmål:	Indhold:
33	Introuge		
34-35	Det eventyrlige Viborg - en rejse tilbage i tiden	- Jeg er bevidst om, at jeg træner min læseforståelse gennem opgaven - Jeg opnår et bedre kendskab til eventyrgenren og Viborgs historiske steder - Jeg arbejder med at være tekstnær, når jeg arbejder aktivt med min forståelse for tematrekanten som et analyseredskab - Jeg har kendskab til at kunstneres kunst blev påvirket af den pågældende tidsperiode. - Jeg har overordnet en viden om genrer, sprog, symbolik, forfatter, værk og fortæller.	I dette første forløb vil vi arbejde særligt med eventyrgenren og det overordnede kendskab til Viborg og historiske steder i og omkring Viborg. Gennem analyse og fortolkning af H.C. Andersens historiske fortælling omkring den store alkymist Valdemar Daa, da bliver vi mere fortrolige i brugen af analyseredskaber som f.eks. tematrekanten. Børnene finder selvstændigt og i fællesskab de vigtige temaer, som H.C. Andersen har inddraget i sin tekst. Gennem afdækning af historien, da søger vi at skabe en forståelse for den samtid, som Valdemar Daa levede og døde i. Til slut i forløbet vil børnene skrive et meddigtende dagbogsindlæg, som vi samler til en fælles Æ1-bog.
36-38	Kærestesorger - den unge kærlighed i Viborg	- Jeg kan fortolke egne og andres fremstillinger af identitet i film. - Jeg kan analysere en films overordnede handling. - Jeg kan skrive et resumé af en handling. - Jeg kan tegne en personkarakteristik af en af filmenes hovedpersoner. Her kan jeg anvende kreative vinkler.	I dette spændende forløb vil vi tage afsæt i filmen 'Kærestesorger' som er skrevet og instrueret af Niels Malmros netop i Viborg. Viborg by og Katedralskolen danner smukke og inspirerende rammer for filmens handling, og gennem det analyserende samt fortolkende arbejde med filmen, bliver børnene fortrolige med personkarakteristikker og eksistentielle temaer. Særligt filmens temaer 'ungdom', 'kærlighed', 'venskab' og 'troskab' arbejder vi dramaturgisk videre med - både til slut i forløbet og i det næste med børnenes egne kortfilm.
39	Filmkavalkade	- Jeg har viden om forskellige virkemidler indenfor kortfilm og kan bruge dem aktivt i en analyse. - Jeg kan bruge min viden om filmiske virkemidler til at producere min egen kortfilm. - Jeg kan tage stilling til, om min egen kortfilm fungerer tilfredsstillende i forhold til, hvad jeg har lært om kortfilm. - Jeg kan samarbejde med andre om at producere en kortfilm og vurdere, hvordan samarbejdet i gruppen har været. Hvad har fremmet det gode samarbejde? Hvad har modarbejdet det gode samarbejde?	Vi vil arbejde videre med temaet "den unge kærlighed i Viborg" - her med et større fokus på ordet kærlighed, og hvad vi forbinder det med. Eleverne vil se en kortfilm og arbejde med de forskellige virkemidler, der gør sig gældende. Til slut skal vi producere vores egne kortfilm, som vil blive vist til en "filmkavalkade". Filmene vil blive vist på storskærm ved trappen, og eleverne vil stemme om den bedste film. Der er en præmie på højkant.
40	Projektuge		
41	Optakt til madlejr og science foredrag		I dette forløb vil vi bl.a. få besøg af Karina, som tidligere har været på skolebesøg i Højer som en del af Arlas madlejr. Karina vil fortælle, hvordan oplevelsen med at være på madlejr var for hende og børnene, som hun var afsted sammen med. I forløbet vil vi også arbejde med det materiale, som vi har modtaget. Herigennem bliver vi fortrolige med f.eks. smage, dufte, ingredienser m.v.
42	Efterårsferie		
43	MADlejr i Højer		Vi er afsted på madlejr i Højer i denne uge.
44	Basisuge		I Basisugen vil vi sætte fokus på basisfærdighederne og prøve at afdække den enkeltes styrker og udfordringer i de forskellige fag. Bl.a. gennem nogle individuelle prøver, der har til hensigt at følge op på den enkeltes faglige udvikling.

45-46	Det majestætiske Viborg	- Jeg ved, hvad der kendetegner en lydfortælling og kan forklare forskellen mellem en lydfortælling og en podcast. - Jeg har kendskab til de tre områder dramaturgi, stemmer og lyd og kan bruge dem aktivt til at analysere en lydfortælling. - Jeg kan formidle mit arbejde om en lydfortællings dramaturgi, stemmer eller lyde for andre mundtligt. - Jeg har viden om opbygningen af en lydfortælling og kan aktivt bruge det til at producere min egen lydfortælling. - Jeg kan gennem drama bruge min krop til at fortælle, analysere og fortolke en lydfortælling.	I dette forløb vil vi igennem lydfortællinger have fokus på kongerækken. Vi vil komme til at lytte til og lære om tidens forskellige konger og dronninger - lige fra Gorm den Gamle til Magrethe 2. I fællesskab vil der blive opbygget en forståelse for selve genren "lydfortællinger", som til slut vil ende ud i lydfortællinger, der produceres af eleverne. Endvidere vil vi gennem drama gengive forskellige handlinger fra podcasten og herigennem få en større forståelse for og et indblik i en anden måde at analysere og fortolke en lydfortælling på.
47 Friskolemarked/alternativ uge			
48-51	Mord i Viborg og gysergenren	- Jeg kender til genren gys og kan forklare genretrækkene herom. - Jeg kender til personkarakteristik, sproglige virkemidler og kan undersøge en teksts opbygning. - Jeg kan bruge faglige begreber som layout, billedramme og billedskift i analysarbejdet. - Jeg kan selv producere en kort udgave af en gyser, som lever op til genretrækkene.	I årets sidste danskforløb vil vi arbejde kort arbejde med uhyggelige historier fra Viborg, som skal give os afsættet for at dykke ned i gysergenren. Der er nemlig noget ved det uhyggelige univers, som altid har frastødt os mennesker men samtidigt kan dele af det virke dragende. Vi vil aktivt arbejde med billedromaner indenfor genren samt bruge berettermodellen i analysearbejdet. Herigennem arbejder vi med at sætte ord på handlingen og alt det der skjuler sig mellem linjerne og på billederne. Slutteligt skriver børnene deres egen medrivende gyserfortælling ved at forsøge anvende de kneb, som vi har brugt i forløbet.
52-1 Juleferie			

Matematik

Se næste sider for uddybning af matematiske områder:

Uge:	Tema:	Læringsmål:	Indhold:
33	Introuge		
34-39	Byg en model af en bygning fra her hvor Vi bor	Modelleringskompetencen	I dette projekt vil vi sætte spot på elevernes modellerings kompetencer. Vi skyder emne igang d. 21. august med en byvandring. Her skal vi finde interessante bygninger, som vi vil arbejde videre med, matematisk. Eleverne vil arbejde med flg. matematiske emner: målestoksforhold, matematisk tegning, beregning af areal, omkreds, rumfang af diverse rumlige figurer samt måleenheder. Projektet afsluttes med at eleverne bygger en model af en bygning, fra Viborg.
40+41	Præsentation og kursus i matematiske områder fra byggeprojektet		
40	Projektuge		
41	Fortsat		
42	Efterårsferie		
43	MADlejr		
44-46	VFF	Ræsonnement og tankegangskompetencen	I dette projekt har vi fokus på ræsonnement og tankegangskompetencen. Vi vil besøge VFF, hvor eleverne skal se anlægget samt stille spørgsmål om økonomi, reklamer, spillerkøb osv. Herefter skal eleverne lave deres egen fodboldklub, hvor der skal laves budget, spillerkøb, arrangeres turneringer og lave holdopstillinger. Der bliver i kursustimerne sat fokus på negative tal, procent, decimaler, brøker, regningsarter, talkendskab, statistik, grafiske fremstillinger samt kombinatorik. Projekteret afsluttes med en salgstale til mulig investor.
47	Friskolemarked/alternativ uge		
48-51	Paradepladsen	Problemløsningskompetencen	I dette projekt sætter vi spot på problemløsningskompetencen, når eleverne får til opgave at redesigne Paradepladsen. Eleverne skal forestille sig, at de deltager i en arkitektkonkurrence, hvor der f.eks. skal indrettes legeplads, scene, petanquebane, oase oa. De matematiske emner, der vi blive sat fokus på er brøker, placeringer og flytninger, rumfang, areal, omkreds og koordinatsystem. Projektet afsluttes med at eleverne udarbejder en pjece omhandlende deres projekt med beskrivelser af områder.
52-1	Juleferie		

Engelsk

Uge:	Tema:	Læringsmål:	Indhold:
33	Introuge		
34-37	Start-up	* Jeg kan indgå i spontal samtale om kendte emner * Jeg har forståelse for kommunikationsstrategier i mundtlig formidling - f.eks sætningsstartere, gambitter og idiomer	Vi bruger den første tid på at lægge et godt grundlag for kulturen i ældste 1 for et optimal læringsmiljø, hvor vi taler fremmedsprog mest muligt. Vi ønsker trykthed, sjov og plads til at øve sig. Vi vil prøve at fastholde en struktur hvor vi hver gang alle får talt engelsk sideløbende med andre typer opgaver.
38-40	Youth culture and counter culture	*Jeg kan give eksempler på forskelle og ligheder mellem kultur- og samfundsforhold i eget land og i engelsksprogede områder *Jeg kan finde specifikke detaljer om ungdomskultur i forskellige sange *Jeg kan i samarbejde med andre skrive min egen støttesang/protestsang og herigennem tale om egne oplevelser, ønsker og drømme	Vi tager udgangspunkt i os selv og vores omverden ved at arbejde med begrebet "ungdomskultur". Gennem forskellige øvelser vil vi reflektere over vores egen ungdomskultur samt ungdomskulturer rundt i verden. Vi vil lytte til og arbejde med forskellige protestsange, der netop berører ungdomskulturer – og den modkultur som oftest opstår. Afslutningsvis skriver vi i grupper vores egne støtte/protestsange, som gennem musik og lyrik fokuserer på, hvad vi vil, og hvad vi står for.
40	Projektuge		
41	Fortsat		
42	Efterårsferie		
43	MADlejr		
44-46	Traditions	* Jeg har viden om sproglige regler, normer og værdier hos udvalgte grupper * Jeg kan give eksempler på forskelle og ligheder mellem kultur- og samfundsforhold i eget land og i engelsksprogede områder	I dette forløb vil vi se nærmere på traditioner fra egen kultur samt fra andre engelsktalende kulturer. Hvordan er det her, hvor vi bor, og hvordan gør de andre steder i verden? Vi vil her prøve at se på det særlige ved traditioner som f.eks dansk jul og amerikansk halloween.
47	Friskolemarked/alternativ uge		
48-51	Horror	*Jeg kan kort tale og skrive om egne oplevelser, ønsker og drømme * Jeg kan skrive forståeligt og sammenhængende på engelsk * Jeg kan skrive små fortællinger	Den står på gys og gru i dette forløb om horror med f.eks Jack the Ripper, Dr. Jekyll and Mr. Hyde. Vi skal læse, fortælle og skrive historier, som får det til at løbe koldt ned ad ryggen på os. Vi vil se på ondskab og nogle af livets skyggesider i både fiktionens- og virkelighedens verden.
52-1	Juleferie		

Naturfag

Uge:	Tema:	Læringsmål:	Indhold:
33	Introuge		
34-36	Den mindste partikel og hverdagens stoffer i Viborg	- Jeg kan beskrive, hvad et atom er samt dets bestanddele - Jeg har viden om grundstoffernes periodesystem - Jeg har viden om egenskaber ved materialer og kemikalier	Forløbet tager sit afsæt i de mindste dele i vores nære omverden, hvor vi arbejder med atomer, neutroner, protoner og elektroner samt hvordan og hvorfor grundstofferne er placeret som de er i det periodiske system. Dernæst prøver vi at jage eksempler på forskellige grundstoffer i vores nærmiljø. Slutteligt stifter vi det begyndende bekendtskab med syrer og baser.
37	Biodiversiteten i Viborg og i regnskoven.	- Jeg kan beskrive naturfaglige problemstillinger i den nære omverden. - Jeg kan sammenligne karakteristiske danske og udenlandske økosystemer. - Jeg kan indsamle digitalt data for plante- og dyrebestande i en biotop.	I dette forløb vil vi arbejde med det biologifaglige begreb biodiversitet. Her tager vi udgangspunkt i egne opdagelser, da vi starter forløbet med et besøg på Katedralskolen i Viborg, hvor vi sammen med en underviser lærer at arbejde aktivt med begrebet og gennem digital dataopsamling for en bedre forståelse for det brede begreb. Efter vi har set på biodiversiteten i Viborg, da breder vi emnet ud til regnskoven og dens brede mangfoldighed både indenfor plante- og dyreverden.
38-39	Drømmerejsen	- Jeg kan lære, hvorfor der er forskellige typer af kort - Jeg ved, hvad kort kan bruges til - Jeg kender fordele og ulemper ved en globus i forhold til kort - Jeg ved, at Jorden er inddelt i længdegrader og breddegrader, og jeg kender til klimazoner.	I dette forløb vil vi tage vores afsæt i Danmark og Viborg, som vi alle kender så godt – eller gør vi nu det? Vi arbejder med lande, hovedstæder, tidszoner, kompas- og kompasretninger, flag, atlas m.v. for at blive bedre til at navigere rundt i den store verden. Til sidst i forløbet vil vi planlægge vores egen drømmerejse til et fremmed himmelstrøg. Hvor vil du hen?
40	Projektuge		
41	Science foredrag på skolen		Science besøg fra Novo Science. Vi får besøg af Rasmus, som vil fortælle omkring de seneste nye genetiske opdagelser, og hvordan den nyeste viden omkring f.eks. proteiner kan inddrages i forskernes daglige arbejde.
42	Efterårsferie		
43	Madlejr		Ingen naturfagsundervisning i denne uge, da vi er på Madlejr
44	Basisuge		Vi holder også basisuge i naturfag indenfor fagene fysik/kemi, biologi og geografi.
45-46	Kroppen	- Jeg vil lære omkring hjertets opbygning og blodets kredsløb - Jeg har viden om sammenhænge mellem sundhed, livsstil og levevilkår - Jeg kan undersøge organsystemet ud fra biologisk materiale.	Menneskekroppen - stor, kompleks og særdeles interessant med dens mange forskellige kredsløb og funktioner. I forløbet vil vi bl.a. arbejde med, hvad det vil sige at leve sundt? Vi vil undersøge, hvordan kroppen fungerer under forskellige forhold f.eks. vil vi foretage målinger af puls. Desuden arbejde med respiration, bevægeapparatet og blodets kredsløb i kroppen.
47	Friskolemarked/alternativ uge		
48-50	Astronomi	- Jeg kan genkende bestemte stjernebilleder og lave astronomiske beregninger. Dernæst sætte det i forhold til min egen hverdag. - Jeg kan give eksempler på forhold, der skal være til stede, for at liv kan opstå og udvikle sig. - Jeg kan forklare, hvordan grundstofferne er dannet.	Vi tager udgangspunkt i spørgsmålet "Er der liv på andre planeter?". Hvad er det egentligt, at astrofysikerne skal lede efter, hvis de vil finde planeter med liv? Og hvor kommer vores byggemateriale til liv og opbygningen af planeter egentlig fra?
51	Jul		I denne uge vil vi lave sjove naturfagsforsøg med juletema!
52	Juleferie		

Kulturfag

Uge:	Tema:	Læringsmål:	Indhold:
33	Introuge		
34	Byvandring		
35-36	Kildekursus	Eleven kan identificere historiske problemstillinger viden om kendetegn ved historiske problemstillinger, Kan bruge kildekritiske begreber i arbejdet med historiske spor, medier og andre udtryksformer.	Vi brugte rigsarkivets materiale om kildeanalyse.
37-39	Tribute to viborg	Arbejde med vores bys historie med et andet utryksmåde end den traditionelle. Ved at produktet skal være et kreativt produkt, vil eleverne opdage nye udstryksformer	med afsæt til Sergei Sviatchenko tribute to Viborg, skal eleverne selv lave deres udstilling. Hver elev skal lave et produkt, som skal være et billede collage samt et fakta ark med kilde henvisninger
40	Projektuge		
41	Fortsat		
42	Efterårsferie		
43	MADlejr		
44-46	De store epedemier	Corona har ramt os, men igennem verdenshistorien, så har pandemier desværre været med til skabe historien Kronologien er med til at give overblik over kronologien i historien. Kronologi er således afgørende for, at eleverne får indsigt i udvikling og forståelse for sammenhænge. Kronologi sætter forskellige historiske begivenheder i forhold til hinanden og er både et organiseringsprincip samt et værktøj til at skabe overblik over historien.	I valget af epidemier er der lagt vægt på, at de har ramt Danmark og ikke mindst, at det vil være muligt for eleverne at perspektivere til pandemien Covid-19, som eleverne har oplevet konsekvenserne af. Covid-19 har kostet flere hundrede mennesker livet i Danmark. På verdensplan skal antallet af ofre tælles i flere hundrede tusinde. Det er langt færre end andre af de nævnte epidemier. Vi har valgt at arbejde med disse epidemier • Tuberkulose • Polio • Pest • Kopper • Den Spanske Syge • Kolera
47	Friskolemarked/alternativ uge		
48-50	De store epedemier	Fremlæggelse	Historiemesse
51	opsamling		
52-1	Juleferie		

Idræt

Uge:	Tema:	Læringsmål:	Indhold:
33	Introuge		
34-39	Strandhåndbold	* Jeg har viden om grundlæggende tekniske elementer i boldspil * Jeg kan samarbejde i idrætsaktiviteter	Vi vil i dette korte forløb kaste os over beachhåndbold og beachfodbold på banerne ved stadion. Det er årets første møde med et kaosspil.
40	Projektuge		
41	Løb, o-løb, stjerne løb	*Jeg har viden om bevægelsesprincipper inden for løb *Jeg kan finde vej vha gps og apps	Vi træner løb og orientering omkring det at finde vej til en bestemt destination vha it-værktøjer. Vi træner også op til fredagens motionsdag, hvor vi skal dyrke motion på skolen.
42	Efterårsferie		
44-45	Spring/gymnastik	*Jeg kender min krops bevægelsesmuligheder *Jeg har viden om og kan udføre grundlæggende færdigheder indenfor spring- og redskabsgymnastik *Jeg har viden om modtagning af mine klassekammerater	Igenom spring- og redskabsgymnastik skal vi i fællesskab danne erfaring med motorisk kontrol, læring og udvikling. Vi kommer til at lege med redskaber, springe og modtage hinanden i trygge og sikre rammer. Gennem forskellige øvelser skal vi løbe, gå, hoppe, hinke, trille, krybe, kravle og meget mere. Vi kommer gennem kolbøtter/ruller, ophop, vejrmøller, håndstand m.m. og bliver herigennem klogere på vores kropslige bevægelsesmuligheder. Desuden vil vi sammen med underviseren arbejde med at modtage hinanden.
46	MBU/dans	*Jeg kan tælle takter og har viden om samspillet mellem bevægelser, musik og tempo *Jeg har kendskab til forskellige udtryk og kan anvende grundlæggende bevægelser *Jeg kan i samarbejde med andre tilrettelægge egen koreografi	Vi skruer op for musikken og hopper i danseskoene. Gennem musik, bevægelse og udtryk skal vi udforske og udfordre kroppens mange bevægelsesmuligheder. Vi kommer til at blive klogere på takt og tempo – og vil i mindre grupper samarbejde om at lave forskellige koreografier.
47	Friskolemarked/alternativ uge		
48-51	Skumtennis	*Du har viden om taktik og strategier i boldspil med forlænget arm *Du kan udføre forskellige slagteknikker i spil med forlænget arm	Vi arbejder med slagbold med udgangspunkt i skumtennis. Eleverne introduceres til tennisspillets forskellige begreber som greb, slagteknik, benarbejde og regler. Gennem forskellige tilvænningsøvelser bliver eleverne fortrolig med disse og kan derved implementere dem til det færdige spil, - i single såvel som i double.
52-1	Juleferie		

Rammeplan efterår 20

Periode	Kompetencer	Faghæftemål	Repræs. og symbol	Kommunikation	Hjælpemidler	Fagligt kursus	Projekt	Andet
uge 34 Uge 35 - 39. Onsdag d. 16. september aflevere projekt.	Modellering	Eleven kan gennemføre enkle modelleringsprocesser.	Eleven kan overføre regneudtryk til hverdagsprog i forbindelse med geometri.	Eleven kan overføre regneudtryk til hverdagsprog i forbindelse med geometri, bl.a. m ² .	Eleven kan anvende hjælpemidler med faglig præcision.			
	Modeller af Vi'borg	Eleven kan anvende skitser og præcise tegninger. Eleven kan anslå og bestemme omkreds og areal. Eleven kan gengive træk fra	Begreber som m ² , cm ² osv.	Præsentation af eget arbejde.	Dynamiske geometriprogram (Geogebra). Fysiske måleredskaber.	Målestoksforhold old Arbejdstegning g Arealberegning g Omkreds Måleenheder	Byg en model af en bygning i Viborg.	Byvandring fredag uge 34. Hjemmeside med informationer
uge 44 - 46. Projekt aflevere onsdag d. 4 november. Uge 42: ferie, uge 40: projektuge.	Ræsonnement og tankegang	Eleven kan anvende ræsonnementer i undersøgende arbejde, herunder udvikle og efterprøve hypoteser						

uge 48 - 51.
Projekt aflevering
d. 16. december.

VFF	Eleven kan gennemgøre og præsentere egne statistiske undersøgelser. Eleven kan anvende og tolke grafiske fremstillinger af data. Eleven kan anvende hele, negative tal. Eleven kan	Negativt fortegn, brøkstreg, regningstegn, tabeller, kommaets funktion.	Præsentation af sine spiller og fodboldklub. Generalforsamling for nye aktionær. Vise resultater og udfordringer. Digital fremlæggelse - via udvalgte medier.	Excel. Evt. Wordmat.	negativtal (gæld), decimaltal, brøker, regningsarter. Talkendskab. Statistik. Grafiske fremstillinger. Kombinatorik.	Start jeres egen fodboldklub. Der skal indkøbes spiller, arrangeres kampe, lave holdopstillinger.	Besøg på VFF fredag d. 25 september. Arbejde med interview teknik og spørgeformer.
Problembehandling	Eleven kan opstille og løse matematiske problemer.						

Paradepladsen

Eleven kan beskrive placeringer i hele koordinatsystemet. Eleven kan arbejde med flytninger (spejlinger, parallelforskydninger og drejninger) i koordinatsystem. Eleven kan anslå og bestemme rumfang.

Lav en pjeche over Paradepladsen, som viser opdelingen af området.

Geogebra.
Målebæger.

Placeringer og flytninger. Brøker. Rumfang, areal og omkreds. Koordinatsystem.

Design Paradepladsen, som lever op til krav. Det skal forberedes så det kan fremlægges for byrådet. Arkitekt konkurrence. Legeområde: faldunderlag, udvælge legeredskaber inden for prisklasse, Krav til områdets opdeling i forhold til brugere: legeområde, oase, scene, faldunderlag,

Besøge Sønæs d. 6 november. Besøg af landskabsarkitekt.

Tysk hold 7 – Efterår 2020

Uge	Temaer	Beskrivelse	Tekster	Grammatik
35-37	<i>Wer bin ich</i>	Vi repeterer, hvad vi har lært sidste år og bevæger os ud i mundtlige præsentationer af os selv, hinanden og vores familie. Grammatisk får vi mere styr på udsagnsordene, og hjælpeudsagnsordenes bøjning - <i>sein, haben, werden</i> - kommer på plads.	<i>Wer bin ich?</i>	<i>Fang an:</i> S. 2, 4, 6, 11, 17, 21. Ekstra: www.tysk5-7.gyldendal.dk
38-39	<i>Mein bester Urlaub</i>	Vi fortæller om vores ferie, som måske har været lidt anderledes i år, end den plejer! Måske har vi endda lært mere om vores by Viborg, fordi vi har holdt ferie herhjemme. Vi interviewer også hinanden om vores ferier, - og vi læser og hører om tyske unges ferier. Grammatisk fokus på udsagnsordenes endelser. Fokus på mundtlig kommunikation (lytning og samtale).	<i>Was ist ein guter Urlaub?, Meine besten Ferien.</i>	<i>Fang an:</i> S. 3, 27-30
40	<i>Projektuge</i>			
41	<i>Motionsdag</i>			
42	<i>Efterårsferie</i>			
43	<i>MADlejr</i>			
44-46	<i>Schule und Berufe</i>	Vi bliver klogere på det tyske skolesystem og finder ud af, om det er meget anderledes end det danske og på hvilke områder, de måske ligner hinanden. Derudover kigger vi også lidt længere ud i fremtiden og ser, hvilke job der findes, og hvad de hedder på tysk. Vi kaster os ud i det skriftlige med en lidt længere skriftlig aflevering. Grammatisk stadig fokus på udsagnsordenes endelser.	<i>Das deutsche Schulsystem, Die Notenskala..., Der Schultag usw.</i>	<i>Fang an</i> fortsat samt kopiark og www.5-7.gyldendal.dk
47	<i>Friskolemarked</i>			
48	<i>Juleklippedag</i>			
49-51	<i>Weihnachten</i>	Dette forløb handler om <i>Landeskunde</i> – kulturforståelse. Vi har fokus på julen og de tyske traditioner forbundet hermed. Måske kaster vi os ud i at bage <i>Vanillekipferl</i> eller <i>Lebkuchen</i> , - vi læser opskrifter og oversætter til dansk, - vi hører tyske julesange, og vi skriver julekort på tysk. Fokus på skriftlig kommunikation (læsning og skrivning). Grammatisk fokus på sætningsanalyse.	<i>Weihnachtswörter, Vanillekipferl, O Tannenbaum, Mein Wunschzettel usw.</i>	<i>Fang an:</i> S. 9, 13 samt kopiark og www.tysk5-7.gyldendal.dk
52	<i>Juleferie</i>			

Vi følger Fælles mål for tysk: <https://www.emu.dk/grundskole/tysk/faelles-mal>

Faste rutiner:

- Hver uge bliver der en grammatiklektie. Vi bruger grundbogen *Fang an 3* og supplerer med opgaver fra *Gut Gemacht* og onlineopgaver på www.tysk5-7.gyldendal.dk.
- Der arbejdes fælles, individuelt, parvis og i grupper.
- Undervisningen varieres med læsning, oversættelse, mundtlige øvelser, skriftlige øvelser, lytteøvelser, grammatik, lege og spil.
- Vi arbejder med at udvide vores ordforråd.
- Det skal være sjovt at have tysk☺
- Den kropslige dimension forsøges integreret i hvert tema.